

Sygn. akt: I C 282/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Bytowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Wiesław Sługiewicz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Anna Jungto – Stępnakowska

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2016 roku na rozprawie sprawy

z powództwa D. D. (1)

przeciwko I. D., PESEL (...)

o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji

1. zwalania spod egzekucji prowadzonej przez R. W. – T. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Lęborku w sprawie Km 1648/15 zajęte protokołem zajęcia z dnia 11.08.2015 roku (karta 54 akt Km 1648/15) dwie rzeczy ruchome:

1. laptop T. (...) - 1CD I3- (...),

2. telewizor P. (...) - (...),

2. zasądza od pozwanego I. D. na rzecz powódki D. D. (1) kwotę 803,00 (osiemset trzy 00/100) złote tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 282/15

UZASADNIENIE

Powódka **D. D. (1)** wniosła o zwolnienie spod egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Lęborku P. R. W. – T. (sygn. akt Km 1684/15) przedmiotów stanowiących jej własność:

- telewizor P. i
- notebooka T..

W uzasadnieniu podniosła, iż pozwany I. D. złożył do Komornika SR w Lęborku wniosek egzekucyjny o zapłatę przeciwko Z. D. (1) o zapłatę. W dniu 11. 08. 2015 roku w budynku dłużnika Komornik dokonał zajęcia przedmiotowego telewizora i notebooka T. powódki, która jest córką dłużnika i razem z ojcem zamieszkiwała w tym samym budynku. Powódka była osobą pełnoletnią i nie będzie odpowiadała za długi ojca z tego tylko tytułu że razem z nim mieszka. Komornik w dniu 31. 08. 2015 roku zawiadomił powódkę o zajęciu telewizora i notebooka Powódka listem poleconym bezskutecznie wezwała wierzyciela do zwolnienie jej własności z egzekucji.

Powódka nadmieniła, iż argumentacja pozwanego w odpowiedzi na pozew nie była trafna albowiem pozwany był bezskuteczny wzywany do zwolnienia przedmiotów stanowiących własność powódki – pismo z 25. 08. 2015 wraz z pocztowym dowodem wysyłki załącznik do pozwu. Skoro pozwany nie podjął żadnych działań w terminie winien ponieść tego konsekwencje w tym prawne. Nie chciała komentować wywodów pozwanego co do rzekomego przekroczenia terminu.

Pozwany **I. D.** wniósł o oddalenie powództwa. Przyznał, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łęborku R. T. prowadzi z jego wniosku egzekucję przeciwko dłużnikowi Z. D. (1) w postępowaniu o sygn. akt Km 1648/15. Jednakże jako wierzyciel, nie miał wpływu na dokonywane przez Komornika czynności, tak jak również nie miał wpływu na zajęcie ruchomości w postaci telewizora i laptopa, o czym powziął informację z zawiadomienia i dołączonego do niego protokołu z zajęcia z dnia 11 sierpnia 2015 roku. Dodał, iż termin do wniesienia ewentualnego powództwa opartego na art. 841 §1 k.p.c. wynosi jeden miesiąc od dnia, kiedy osoba trzecia, w tym przypadku powódka D. D. (1), dowiedziała się o naruszeniu jej praw poprzez skierowanie egzekucji do przedmiotów, które jak twierdzi, do niej należą. Stanowi o tym art. 841 §3 k.p.c. W ocenie pozwanego, termin wniesienia przedmiotowego powództwa minął, ponieważ powódka dowiedziała się o zajęciu jej własności w dniu 11. 08.2015 roku. Świadczył o tym fakt, iż w mieszkaniu, w którym dokonano zajęcia, zamieszkują zarówno dłużnik, jego żona, jak i ich córka D. D. (1). Świadkiem przeprowadzenia przez Komornika czynności, co zostało stwierdzone własnoręcznym podpisem, była matka powódki, a żona dłużnika – A. D. (1). Niemożliwym było więc, aby nie przekazała ona tej informacji córce, albo że po powrocie do domu powódka nie zorientowała się w zaistniałej sytuacji. Takiej ewentualności przeczą zasady logiki i zasady obiektywnie pojmowanego doświadczenia życiowego. Była to bowiem czynność niecodzienna, o której z pewnością informuje się domownika, a już w szczególności córkę.

Nadmienił, iż o tym, że powódka nie dowiedziała się o zajęciu ruchomości dopiero zawiadomienia Komornika z dnia 31 sierpnia 2015 r. Świadczyło także i to, iż wystosowane do pozwanego przez D. D. (1) wezwanie datowane jest na dzień 25 sierpnia 2015 roku, a więc niezaprzeczalnym było to, że musiała ona powziąć tę wiedzę wcześniej. W ocenie pozwanego powódka nie dochowała przewidzianego prawem terminu do wniesienia powództwa, a więc jej roszczenie było przedawnione. Skoro bowiem dowiedziała się ona o naruszeniu praw zaraz po zajęciu wskazanych przedmiotów, to termin upłynął w dniu 11 września 2015 roku. Pozew był natomiast datowany na dzień 21. 09. 2015 roku, lecz nie wiedział, kiedy został wniesiony. Przyznał, iż jego nazwisko brzmi D..

Sąd ustalił i zważył, co następuje.

Powódka w uzasadnieniu pozwu określiła nazwisko pozwanego **D.**, a w jego petitum D.. Na ostatniej rozprawie – rozwiewając wątpliwości – dookreśliła, iż pozwany nosi nazwisko **D.**. Nie była to zmiana powództwa w rozumieniu art. 193 § 2¹ k.p.c.

W dniu 21. 05. 2015 r. R. T. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łęborku otrzymała wniosek wierzyciela I. D. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko Przedsiębiorstwu Handlowo-Usługowemu (...). S., Z. (...) sp. jawna w C. D.. Zarejestrowała i prowadziła tę sprawę pod sygn. akt Km 1684/15. Wierzyciel wskazał cały szereg sposobów egzekucji w tym na egzekucję z ruchomości. Komornik w ramach tego postępowania dokonała zajęcia w dniu 11. 08. 2015 r. w przedmiotów stanowiących własność powódki:

- telewizora P. i
- notebooka T..

Komornik dokonała zawiadomienia pismem z dnia 31. 08. 2015 r. m. in. powódki doręczając jej odpis protokołu zajęcia rzeczy ruchomych z dnia 11. 08. 2015 r. 04. 09. 2015 r. Odpis tego samego zajęcia odebrał w dniu 04. 09. 2015 r. dłużnik Z. D. (1)

[dowody: 1-3 akt egzekucyjnych Km 1648/15 wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wraz z tytułem wykonawczy, k – 54 akt egzekucyjnych Km 1648/15 protokół zajęcia, k – 64 akt egzekucyjnych Km 1648/15

zawiadomienie wraz z dowodem doręczenia jego odpisu powódce k – 62 akt egzekucyjnych Km 1648/15 zawiadomienie wraz z dowodem doręczenia jego odpisu pozwanemu, k – 8-9 faktury VAT (...) z dnia 23. 12. 2014 r. oraz z dnia 5. 08. 2015 r.].

Komornik dokonała czynności egzekucyjnej zajęcia obu ww. ruchomości w domu stanowiącym współwłasność powódki oraz jej siostry A. D. (2). Powódka mieszka razem z rodzicami – dłużnikiem Z. D. (1) oraz jego żoną A. D. (1), obecną w czasie dokonywania zajęcia przez Komornika

[dowody: k – 54 akt egzekucyjnych Km 1648/15, protokół zajęcia, k – 53 akt egzekucyjnych Km 1648/15 protokół Komornika z dnia 11. 08. 2015 r. k – 54-55 zeznania powódki D. D.].

W dniu 26. 08. 2015 r. powódka złożyła w kancelarii (...) Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łęborku pismo procesowe z dnia 25. 11. 2015 r., w którym zażądała zwolnienia spod zajęcia:

- telewizora P. i
- notebooka T..

Podniosła zarzut, iż organ egzekucyjny dokonał zajęcia rzeczy ruchomych stanowiących jej własność i na dowód tego załączyła do pisma dwie kserokopie faktur zakupu każdej z tych rzeczy ruchomych przez nią osobiście wraz z zapłatą za każdą z nich. Powódka pracowała jako agent ubezpieczeniowy przez pięć lat przed zamknięciem rozprawy i zapłaty dokonała ze środków przez siebie zarobionych

[dowody: k – 59 – 61 akt egzekucyjnych Km 1648/15 pismo z dnia 25. 08. 2015 r. oraz faktury VAT (...) z dnia 23. 12. 2014 r. oraz z dnia 5. 08. 2015 r., k – 54-55 zeznania powódki D. D.].

W ocenie Sądu Rejonowego nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż obie zajęte przez organ egzekucyjny rzeczy ruchome zostały nabyte na własność przez powódkę i przez nią zapłacone. Sąd Rejonowy w pełni dał wiarę zeznaniom powódki albowiem były zgodne z przedstawionymi przez nią dowodami oraz dokumentami zawartymi w aktach egzekucyjnych.

Dokonane przez organ egzekucyjny zajęcie w dniu 11. 08. 2015 r. ewidentnie naruszyło prawo własności powódki. Była to kwestia bezdyskusyjna. Przepisy art. 841 k.p.c. stanowią, że:

- § 1. osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa.
- § 2. jeżeli dłużnik zaprzecza prawu powoda, należy oprócz wierzyciela pozwać również dłużnika.
- § 3. powództwo **można wniesć** w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych.

W toku postępowania egzekucyjnego Km 1648/15 dłużnik Z. D. – powiadomiony o zajęciu - nie zaprzeczył prawu własności powódki do obu rzeczy wymienionych protokole zajęcia

[dowody: dokumenty zamieszczone w aktach egzekucyjnych Km 1648/15].

W toku postępowania procesowego nie został przeprowadzony przez pozwanego dowód wskazujący, kiedy dokładnie powódka dowiedziała się o zajęciu jej rzeczy ruchomych, takiego wniosku dowodowego pozwany w ogóle nie zgłosił, a datą pewną (najwcześniejszą) – na piśmie – i niesporną była data 25. 08. 2015 r., w której to dacie:

- sporządzono wezwanie skierowane do pozwanego [bezsporne] oraz
- ww. pismo procesowe z dnia 25. 11. 2015 r. złożone w kancelarii (...) Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łęborku w dniu następnym – 26. 08. 2015 r.

Przyjęcie tezy prezentowanej przez pozwanego by było oparte jedynie na domniemywaniu, a nie na „twardym” dowodzie. Stanowiska stron wskazują, iż pojawiła się kolizja między prawem własności podlegającym konstytucyjnej ochronie a przepisem art. 841 § 3 k.p.c. Pozwany podniósł zarzut wystąpienia z powództwem po terminie. Z orzecznictwa niektórych sądów apelacyjnych zdaje się wynikać, że termin z art. 841 § 3 k.p.c. jest terminem prawa materialnego i nie podlega przywróceniu; uchybienie temu terminowi skutkuje oddaleniem powództwa bez potrzeby oceny jego merytorycznej zasadności [por. wyrok SA w Katowicach z dnia 22 grudnia 2015 r. V ACa 262/15, LEX nr 1954613]. Sąd Rejonowy w Bytowie chciałby ze swej strony zwrócić uwagę na zastosowaną technikę legislacyjną przez ustawodawcę przy redagowaniu treści art. 841 § 3 k.p.c. Regulacja ta nie jest kategoryczna. Można z tego powodu odczytać normę procesową, iż ustawodawca - używając słów „powództwo **można wnieść**” – podkreślił, że powództwo nie musi być jedynym środkiem zmierzającym do ochrony prawa własności, termin ten nie został określony jako termin końcowy, ostateczny, a zdaniem Sądu Rejonowego ustawodawca postąpił wręcz przeciwnie (wykładnia literalna jest podstawowym narzędziem interpretacji przepisów prawa w państwie prawnym – arg. z art. 2 Konstytucji RP), a ponadto należało wykluczyć, iż termin miesiąca czasu do wytoczenia powództwa ma charakter terminu prawa materialnego i wygasa. Roszczenie z art. 841 § 1 k.p.c. zawarte zostało w ramach procedury egzekucyjnej, a więc w grupie przepisów o charakterze wybitnie proceduralnym i w razie wątpliwości - sięgając jednocześnie do wykładni językowej w połączeniu z wykładnią funkcjonalną – norma z art. 841 § 1 k.p.c. służy zapewnieniu prawidłowego biegu postępowań egzekucyjnych. Przy interpretacji tej regulacji nie wolno abstrahować od nadrzędnej, konstytucyjnej zasady sprawowania wymiaru sprawiedliwości i przepisy służące pokrzywdzeniu właścicielki musiały pod rządami obecnej Konstytucji zawsze ustępować zasadom i normom konstytucyjnym; – por. wyrok SN z dnia 11 grudnia 2014 r., IV CA 1/14, LEX nr 1640261 (tutaj zasadzie wymiaru sprawiedliwości oraz ochronie prawa własności). Ponadto dążenie do zaspokojenia egzekwujących wierzycieli nie może być celem nadrzędnym, celem samym w sobie i musi ustąpić przed ochroną praw osób trzecich (naczelna zasada prawa cywilnego).

Z doręzonego powódce przez organ egzekucyjny odpisu protokołu zajęcia z dnia 11. 08. 2015 r. wynika pouczenie, iż powódce przysługiwało powództwo z art. 841 § 1 k.p.c. Pouczenie nie zawierało treści z art. 841 § 3 k.p.c., a więc powódka nie była powiadomiona o terminie przewidzianym do wniesienia tego powództwa.

Przepis art. 805 § 1 k.p.c. stanowi, że przy pierwszej czynności egzekucyjnej doręcza się dłużnikowi zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, z podaniem treści tytułu wykonawczego i wymiennieniem sposobu egzekucji oraz z pouczeniem o możliwości, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności (...). W ocenie Sądu Rejonowego zajęcie rzeczy ruchomych stanowiących własność osoby trzeciej jest dla takiej osoby pierwszą czynnością egzekucyjną, która jej dotyczy i która dla niej jest zazwyczaj zaskoczeniem. Nie sposób więc zakładać, iż osoba trzecia - będąca właścicielem zajętych rzeczy – by miała być gorzej traktowana proceduralnie aniżeli dłużnik – art. z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP. Tym samym – w ocenie Sądu Rejonowego - Komornik naruszyła ewidentnie obowiązek pełnego pouczenia osoby nie korzystającej z pomocy prawnej zawodowego pełnomocnika o terminie do wniesienia powództwa [k – 54 akt egzekucyjnych Km 1648/15]. Pełnomocnictwo procesowe zostało udzielone przez powódkę w dniu 21. 09. 2015 r. [k – 5]. W takiej sytuacji nie sposób przyjąć, iż bieg terminu mógłby się dla powódki zakończyć. Nie można wyciągać negatywnych konsekwencji prawnych w sytuacji wadliwego działania organu procesowego – organu egzekucyjnego zwłaszcza, że prowadziłoby to konfliktu z konstytucyjną zasadą ochrony prawa własności.:

- Rzeczpospolita Polska chroni własność i prawo dziedziczenia - art. 21 ust. 1 Konstytucji RP,.
 - 1. Każdy ma prawo do własności, innych praw majątkowych oraz prawo dziedziczenia.
2. Własność, inne prawa majątkowe oraz prawo dziedziczenia podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej.
 3. Własność może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności – art. 64 ust. 1 -3 Konstytucji RP.

Konflikt ten zachodziłby zwłaszcza ewidentnie w sytuacji zaakceptowania ww. linii orzeczniczej, iż w art. 841 § 3 k.p.c. zawarty został termin prawa materialnego skutkujący - z chwilą upływu - wygaśnięciem bez możliwości ubiegania się o jego przywrócenie z uwagi na ukształtowaną konstrukcję terminów prawa materialnego.

Zważyć bowiem należy na prymat własności chronionej konstytucyjnie nad regulacją ustawową z art. 841 § 3 k.p.c. - *lex superior derogat legi inferiori* – zasada prawna przyjmująca, że norma prawna o wyższej mocy prawnej uchyla normę prawną o niższej mocy prawnej. Ponadto wedle innej ugruntowanej łacińskiej dyrektywy wykładni prawa *in dubio pro principio* - ewentualne wątpliwości należy interpretować zawsze na a korzyść zasady, a nie wyjątku – art. 21 ust. 1 i 64 ust. 1 -3 Konstytucji RP. Obie zasady przemawiają za zasadnością powództwa.

Przeciwnie stanowisko interpretacyjne by prowadziło po prostu do wywłaszczenia powódki z prawa własności zajętych rzeczy, z przypisaniem jej faktycznej odpowiedzialności cywilnej za dług innej osoby, wiązałoby się z jej oczywistą krzywdą i nie miałyby nic wspólnego z wymierzaniem sprawiedliwości i łamałoby naczelną zasadę prawa cywilne - ochroną praw osób trzecich (gwarancja bezpieczeństwa obrotu prawno-gospodarczego).

Powódka zwróciła się do organu egzekucyjnego ww. pismem z dnia 25. 08. 2015 r. o zwolnienie spod zajęcia obu ww. zajętych rzeczy dołączając ewidentne dowody nabycia prawa własności obu ww. rzeczy wraz potwierdzeniem zapłat cen. Obowiązkiem Komornika było:

- po pierwsze – udzielenie odpowiedzi powódce na to pismo (czego Komornik nie uczyniła) wraz ze wskazaniem podstawy prawnej braku respektowania dowodów, jeżeli by taka podstawa była (o ocenie Sądu Rejonowego oczywiście takiej podstawy prawnej nie było, w zasadzie nie wiadomo, na co liczył organ egzekucyjny),
- po drugie – natychmiastowe uchylenie zajęcia obu ww. rzeczy bez zwracania się do wierzyciela; w ocenie Sądu Rejonowego Komornik naruszyła ww. przepisy konstytucyjne – art. z art. 2, 7 oraz 8 ust. 1 i 2 Konstytucji RP (w tej sytuacji Komornik co najwyżej mogła zażądać - ostrożności procesowej - okazania oryginałów faktur gdyby miała jeszcze jakieś wątpliwości); tego Komornik nie uczyniła.

Organ egzekucyjny nie wykonał swoich ww. obowiązków prawnych, co spowodowało wytoczenie rozpatrzonego powództwa z art. 841 § 1 k.p.c. Pozwany wyraźnie zaznaczył, iż nie miał wpływu na czynności organu egzekucyjnego. Nie mniej jednak:

- po pierwsze – nie zastosował się do wezwania powódki z dnia 25. 08. 2015 r. i nie wystąpił do organu egzekucyjnego o zwolnienie spod zajęcia wadliwie zajętych rzeczy,
- po drugie – wniósł o oddalenie powództwa, co spowodowało, że sprawę przegrał (najwyraźniej liczył na zaspokojenie nie przez dłużnika, lecz na to, iż być może uda się zaspokoić w inny sposób) i poniósł w związku z tym konsekwencja także co do rozstrzygnięcia w płaszczyźnie kosztów procesu zgodnie z zasadą, iż osoba przegrywająca proces zwraca niezbędne koszty procesu stronie, która proces wygrała – arg. z art. 98 § 1 k.p.c.

Wobec powyższych ustaleń i zważeń Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji wyroku:

- w pkt. 1) – na zas. art. 841 § 1 k.p.c. w zw. z art. art. 21 ust. 1 oraz 64 ust. 1-3 Konstytucji RP,
- w pkt. 2) – na zas. art. 98 § 1 k.p.c.